

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 308/2020
15.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљаш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ... број ..., чији је пуномоћник Љубомир Милић, адвокат у ..., против тужених Предузеће за производњу, пројектовање, инжењеринг, трговину и угоститељство Interprojekt gemmasom – babe ДОО Београд, Гоце Делчева број 40 и Брзеће Угоститељско предузеће ДОО Београд, Гоце Делчева број 40, чији је пуномоћник Драган Субашић, адвокат у ..., ради исплате тржишне вредности удела, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 2Пж 77/20 од 26.02.2020. године, у седници већа одржаној 15. априла 2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужених изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 2Пж 77/20 од 26.02.2020. године се **ОДБИЈА**, као неоснована.

Одбијају се захтеви тужиоца и тужених за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Привредни суд у Београду је донео пресуду П 291/2014 дана 16.09.2019. године којом је обавезао туженог Предузеће за производњу, пројектовање, инжењеринг, трговину и угоститељство Interprojekt gemmasom – babe ДОО Београд да тужиоцу исплати износ од 116.901.137,00 динара са затезном каматом по Закону о затезној камати почев од 03.10.2017. године до исплате и износ од 2.712.792,00 динара на име накнаде трошкова парничног поступка, и обавезао туженог Брзеће Угоститељско предузеће ДОО Београд да тужиоцу исплати износ од 53.432.868,96 динара са затезном каматом по Закону о затезној камати почев од 03.10.2017. године до исплате и износ од 1.276.608,00 динара на име накнаде трошкова парничног поступка, док је одбио тужбени захтев за исплату законских затезних камата на досуђене износе главног дуга, у односу на оба тужена, за период од 07.10.2006. године до 03.10.2017. године.

Привредни апелациони суд је донео пресуду 2Пж 77/20 дана 26.02.2020. године којом је одбио жалбе тужиоца и тужених, као неосноване и потврдио пресуду Привредног суда у Београду П 291/14 од 16.09.2019. године.

Тужени су изјавили благовремену и дозвољену ревизију којом побијају другостепену пресуду због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију тужених. Тужилац истиче неблаговременост ревизије. Међутим, тужени су ревизију поднели најпре телеграфским путем 05.06.2020. године, а затим уредним поднеском од 08. јуна 2020. године, у складу са одредбама члана 107. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 125/2004 и 111/2009) по коме се спроводи овај поступак, што је у односу на датум пријема другостепене пресуде од стране пуномоћника тужених, 18.05.2020. године, благовремено поднета ревизија, у року прописаном одредбама члана 394. став 1. истог закона. У преосталом, тужилац у одговору на ревизију предлаже да суд одбије ревизију као неосновану.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по одредби члана 399. Закона о парничном поступку и одлучио да ревизија није основана.

Поступак је покренут тужбом од 06.10.2006. године којом је тужилац поставио захтев за иступање из привредних друштава, овде тужених и захтев за исплату тржишне вредности његових удела. Пресудом Привредног суда у Београду П 279/10 од 21.04.2010. године утврђено је право тужиоца да иступи из привредних друштава, овде тужених, у ком делу је наведена пресуда потврђена пресудом Привредног апелационог суда Пж 13164/10 од 11.05.2011. године. Пресудом Привредног суда у Београду П 291/14 од 16.09.2019. године је у поновном поступку одлучено о тужбеном захтеву за накнаду тржишне вредности удела тужиоца у туженим друштвима. Оценом налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке, Привредног друштва ФИНЕКС ДОО Београд, утврђена је тржишна вредност удела тужиоца од 25,83% у првотуженом друштву од 116.901.137,00 динара на дан 06.10.2006. године, а на дан 11.05.2011. године у износу од 38.677.605,18 динара, те тржишна вредност удела тужиоца од 30% у друготуженом друштву на дан 06.10.2006. године у износу од 53.432.868,96 динара, а на дан 11.05.2011. године у износу од 12.501.766,92 динара.

Применом члана 178. став 1. и члана 180. став 1. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“ бр 125/04) судови су закључили да тужилац има право на накнаду тржишне вредности свог удела у време престанка својства члана друштва, да је тужиоцу престало својство члана друштва иступањем, а да је изјаву о иступању дао подношењем тужбе у овом поступку, те да има право на исплату тржишне вредности удела на дан подношења тужбе 06.10.2006. године. Тужилац је подношењем тужбе у овом поступку саопштио туженима намеру да иступи из друштва, из разлога чија оправданост је утврђена пресудом Привредног суда у Београду П 279/10 од 21.04.2010. године, потврђеном пресудом Привредног апелационог суда Пж 13164/10 од 11.05.2011. године. За доспелост обавезе за исплату тржишне вредности удела тужиоца у туженим друштвима судови узимају дан правноснажности одлуке којом је утврђена оправданост разлога за иступање. Према ставу нижестепених судова, вредност удела тужиоца је утврђена сагласно члану 13. став 12. Закона о привредним друштвима, а из разлога првостене пресуде произилази да је налаз и мишљење вештак ФИНЕКС дао према тржишној вредности капитала тужених друштава, која представља разлику укупне вредности покретне и непокретне имовине, других права тужених, и обавеза, при чему је вредност капитала процењена

методом међународних стандарда процењивања МРС и МСФИ. Код заузетог става да тужиоцу припада тржишна вредност удела у друштвима на дан подношења тужбе, као изјаве о иступању из друштва, нижестепени судови сматрају ирелевантном чињеницу умањења имовине друштава од подношења тужбе до правноснажности одлуке којом је утврђена оправданост разлога за иступање. Нижестепени судови сматрају да се не примењује одредбе члана 133. и члана 180. став 7. Закона о привредним друштвима, јер се не односе на право тужиоца на исплату тржишне вредности удела када из тужених друштава иступа из оправданих разлога.

Правилно су нижестепени судови закључили да је тужилац иступио из друштва изјавом учињеном подношењем тужбе у циљу утврђивања оправданости разлога за иступање. У складу са одредбом члана 180. став 1. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр. 125/04), члану друштва с ограниченом одговорношћу својство члана у друштву престаје иступањем. У конкретном случају, тужилац је у складу са одредбом члана 178. став 1. и 2. истог закона иступио из друштва изјавом учињеном тужбом. Члан друштва са ограниченом одговорношћу коме престане својство члана друштва има право на накнаду тржишне вредности свог удела у време престанка својства члана друштва (члан 180. став 3.). Тржишна вредност удела се према наведеним одредбама утврђује у време престанка својства члана друштва, односно у време давања изјаве, у конкретном случају подношењем тужбе у овој парници, што је 06.10.2006. године, на који дан је у спроведеном поступку и утврђена тржишна вредност удела и на основу тако утврђене вредности је одлучено о тужбеном захтеву.

Ревиденти истицањем постојања више хиљада уговора из којих имају обавезе према трећим лицима, већ у време подношења тужбе 06.10.2006. године, који уговори нису били књижени у књигама тужених, у суштини оспоравају чињенично стање о висини тржишне вредности капитала друштва, као разлике између укупне вредности ствари и права тужених и њихових обавеза. Указују на потребу за другачијом проценом вредности, применом правила „фактицитета“, тако што би се узеле у обзир и обавезе по основу уговора постојећих на дан 06.10.2006. године, независно од тога што нису прокњижени. Међутим, тиме се по виђењу ревизијског суда не указује на погрешну примену материјалног права, већ искључиво на другачије чињенично стање о вредности капитала друштава, коју ревиденти процењују у свом интересу. У истом смислу су и наводи о некомпетентности вештака за процену вредности капитала. Погрешно утврђено чињенично стање није ревизијски разлог предвиђен законом, у члану 398. став 2. Закона о парничном поступку. Уз то, ревизијским наводима указује се на висину вредности тужиочевог удела на дан 06.10.2006. године у односу на вредност капитала тужених и вредност тужиочевог удела на дан 11.05.2011. године, који моменат није релевантан за обим тужичевих права.

Ревизијски суд налази да је смисао изричите одредбе члана 180. став 7. Закона о привредним друштвима да се примени одредба члана 133. истог закона, о ограничењима плаћања члановима друштва, и у ситуацији када је члану друштва својство престало иступањем. Међутим, то што се накнада не може вршити под одређеним околностима, не значи да је члан друштва који је иступио изгубио право на накнаду тржишне вредности свог удела. Смисао ограничења јесте да је друштво ограничено у плаћању ради заштите интереса поверилаца, и тиче се самог плаћања.

Ограничења из члана 133. наведеног закона управо се и односе на плаћање од стране друштва, не на право члана који иступа. Исплата пресудом досуђеног износа тужиоцу, од стране друштва вршиће се у складу са позитивним прописима у време исплате, са свим прописаним ограничењима.

Према изложеном следи да ревизија тужених није основана, те је одлучено као у изреци, по одредби члана 405. Закона о парничном поступку.

Одбијен је захтев тужених за накнаду трошкова ревизијског поступка, јер са ревизијом нису успели, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова у износу за састав одговора на ревизију, јер ти трошкови нису били потребни за одлучивање о ревизији, у смислу члана 149. и 150. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић